

Rigsombudsmanden i Grønland

Nuuk, 15. maj 2025

Orientering nr. 10/2025

Samarbejdsaftale mellem Grønland og Danmark på fødevare- og veterinærområdet

Ved åbningen den 8. maj 2025 af Fødevarestyrelsens nye kontor i Nuuk deltog fødevareminister Jacob Jensen og naalakkersuisoq for fiskeri, fangst, landbrug og selvforsyning, Peter Borg. Kontoret, som har været bemannet med fastansat og lokalt boende personale siden januar, varetager fødevarekontrol hos eksportgodkendte fiske- og fodervirksomheder. Der blev forud for åbningen indgået en samarbejdsaftale om medarbejder- og kompetenceudveksling mellem grønlandske og danske myndigheder på veterinær- og fødevareområdet. Jacob Jensen og Peter Borg drøftede i den forbindelse, desuden ifølge en pressemeddelelse fra Departementet for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning, implementeringen af fiskeriloven, eksportmuligheder til Kina, eksport af sælprodukter, fremtidig overtagelse af veterinær- og fødevareområdet samt samarbejde på landbrugsområdet.

Formand for Naalakkersuisut udtaler sig om mødet med statsministeren i Danmark

I en pressemeddelelse udsendt af Formandens Departement den 6. maj 2025 udtaler formanden for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen, sig om mødet med statsministeren samt samarbejdet med Danmark. ”Under samtalerne blev der ikke ført forhandlinger, men det blev gentagne gange understreget, at man måtte regne med at skulle mødes ad flere omgange i den nærmeste tid, vedrørende de mål der er blevet stillet op i koalitionsaftalen. Det blev understreget i koalitionsaftalen, at man vil fortsætte hen imod selvstændighed” siger Nielsen og fortsætter: ”På baggrund af verdenssituationen så kommer vi til at indgå i godt samarbejde med Danmark og NATO. Et godt samarbejde er ikke ensbetydende med at man binder sig mere til Danmark, fordi vi har som land en interesse i at opnå selvstændighed, og har dermed også en interesse i at samarbejde for den globale sikkerhed”.

Prisen på brændstof stiger

Priserne på benzin, diesel og petroleum stiger med 85 øre pr. liter. Det oplyser Sermitsiaq den 13. maj 2025 på baggrund af en pressemeddelelse fra KNI A/S, hvori det oplyses, at baggrunden for prisstigningerne er en stigning i den sikringspris, som KNI A/S har forhandlet. Priserne steg med 60 øre i april 2024, og dengang meddelte KNI A/S, at en del af selskabets overskud blev brugt til at holde priserne nede, skriver Sermitsiaq. KNI A/S’ administrerende direktør, Jeppe Jensen, oplyser til Sermitsiaq den 14. maj 2025, at overskuddet til prisudligningen nu er brugt op, hvilket medfører stigningen i forbrugerprisen på brændstof. Prisstigningerne har medført kritik fra de faglige organisationer KNAPK og SIK, og den 14. maj 2025 udtalte formand for Naalakkersuisut, Jens-Frederik Nielsen, at en fortsat

prisudligning ville belaste landskassen med 130 mio. kr. årligt. ”Vi vil løbende se på, hvordan levevilkårene er i landet, men vi har også en kasse, der skal gå op, så lige nu ser vi ikke ind i at subsidierer yderligere, men vi [vil] konstant arbejde for at levevilkårene skal være [så] gode som overhovedet mulige”, sagde Nielsen til Sermitsiaq den 14. maj 2025.

Ny klimaafgift kan påvirke fragtpriiser

FN's søfartsorganisation har vedtaget en ny klimaafgift for handelsskibe, som forventes at blive ratificeret i efteråret 2025. Ifølge en artikel i Sermitsiaq den 12. maj 2025 udtrykker direktøren for det selvstyrejede rederi Royal Arctic Line A/S, Niels Clemensen, bekymring over, hvilken indvirkning afgiften kan få på skibsfragten. ”Da Royal Arctic Line udleder ca. 82.000 ton CO₂ fra hele vores flåde om året, står vi til en potentiel ekstraregning på over 200 mio. kroner”, udtalte Clemensen. Direktøren påpegede desuden, at udfordringen for et rederi med et begrænset marked forværres af de vanskeligheder, der er forbundet med at sikre finansiering til grøn drift af skibene: ”Som et lille land med et lille marked, bliver det svært for os at finansiere etablering af et stort dyrt procesanlæg. Og vi vil heller ikke kunne aftage særligt meget brændstof, i forhold til hvad der skal produceres på et sådant anlæg for, at det løber rundt økonomisk, siger Niels Clemensen, der håber at Grønland kan blive omfattet af subsidier som hjælp til grønne lokale investeringer, som er tiltænkt randområder og østater [...] Vi har jo store vandressourcer i Grønland, men igen kræver det store investeringer, hvis der skal etableres vandkraftsanlæg med tilhørende power-to-x-anlæg, og der skal være andre aftagere end os”.

Nye repræsentationschefer ved de grønlandske repræsentationer i udlandet

Departement for Udenrigsanliggender og Forskning har den 9. maj 2025 offentliggjort navnene på de nye repræsentationschefer i udlandet i en pressemeddelelse.

- Washington D.C.: Jacob Isbosethsen tiltræder den 1. juli 2025. Isbosethsen kommer fra stillingen som repræsentationschef i Beijing.
- Bruxelles: Tove Søvn Dahl Gant tiltræder den 1. september 2025. Gant kommer fra stillingen som repræsentationschef i Reykjavik.
- Reykjavik: Karsten Peter Jensen tiltræder den 1. september 2025. Jensen kommer fra en stilling som chefkonsulent i Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning.
- Beijing: Stillingen slås op og forventes besat i 2025.

Departementet oplyser desuden, at Inuuteq Holm Olsen, som er repræsentationschef i Bruxelles, hjemkaldes til Nuuk for at bidrage til arbejdet i forbindelse med formandskabet i Arktisk Råd. Det oplyses også, at repræsentationschefen i Washington D.C., Kenneth Høegh, blev hjemkaldt i april for at tiltræde stillingen som arktisk ambassadør for Kongeriget Danmark.

Kongeriget Danmark overtager formandskabet i Arktisk Råd

Naalakkersuisoq for udenrigsanliggender og forskning, Vivian Motzfeldt, modtog den 12. maj 2025 formandshammeren for Arktisk Råd fra den norske udenrigsminister Espen Barth Eide. Overdragelsen fandt sted i Tromsø under et møde, hvor medlemmernes Senior Arctic Officials (SAO) samt lederne af delegationerne fra organisationerne for oprindelige folk deltog virtuelt. Det skriver Departementet for Udenrigsanliggender og Forskning i en pressemeddelelse. ”Vi glæder os til at gå i gang med arbejdet, hvor vi

skal sikre os at arbejdet i Arktisk Råd er det arktiske folk til gavn, samt vores miljø og klima. Vi befinder os i en international svær tid, og konstruktivt samarbejde vil være en stor prioritet for os. Jeg takker for det gode samarbejde med Færøerne og Danmark, og jeg ser frem til et fortsat godt samarbejde de kommende to år med Danmarks udenrigsminister og det færøske landsstyremedlem for udenrigsanliggender. Og jeg ser frem til samarbejdet med Arktisk Råds medlemmer, oprindelig folkes repræsentanter og observatøerne” sagde Vivian Motzfeldt i forbindelse med overtagelsesmødet.

Europarådets Torturkomité udgiver rapport efter besøg i anstalten i Nuuk

Europarådets Torturkomité har den 14. maj 2025 udgivet en rapport efter et besøg i anstalten i Nuuk. Komitéen bemærker, at der ikke fandtes tegn på fysisk mishandling af de indsatte, og at de fysiske rammer er gode, samt at de indsatte omtaler de ansatte positivt. Komiteen udtaler kritik af anstaltens kapacitet, idet man bemærker, at der er overbelægning i anstalten. Herudover udtales der i rapporten kritik af manglende sundhedspersonale, utilstrækkelig adgang til psykiatrisk behandling og personalets tilstedeværelse og uddannelse. Departementet for Erhverv, Energi, Råstoffer, Justitsområdet og Ligestilling har den 14. maj 2025 udsendt en pressemeddelelse, hvori naalakkersuisoq Naaja H. Nathanielsen bemærker både de positive og kritiske anmærkninger i rapporten. Hun tilkendegiver, at Naalakkersuisut fortsat vil have fokus på forbedringer af kapaciteten og ansættelsesforholdene for beskæftigelsespersonalet i kriminalforsorgen: *”Indsatte i landets anstalter har også krav på værdighed, og mange har behov for støtte, hvis de skal ændre livsbane. Naalakkersuisut vil derfor fastholde fokus på resocialiseringsindsatsen. I sidste ende er det i vores alles interesse, at der er ordentlige forhold i landets anstalter, og Naalakkersuisut vil fastholde sit pres på den danske regering for at kræve dette”*.